

Uzasadnienie

do zarządzenia Nr 12 / 2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 czerwca 2026 r. w sprawie wyznaczenia szlaków ruchu pieszego i wskazania dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody Madohora.

Rezerwat Madohora utworzono w 1960 r., a w 2026 r. został on powiększony. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnych i półnaturalnych zespołów leśnych oraz wychodni i schronisk skalnych wraz ze zróżnicowaniem flory, występujących na stokach Łamanej Skały w Beskidzie Małym, a także siedlisk dużych drapieżników: wilka szarego (*Canis lupus*), rysia eurazjatyckiego (*Lynx lynx*) i niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*). Aktem prawnym stanowiącymi podstawę funkcjonowania rezerwatu jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 11 czerwca 2026 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 3788).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.), na terenie rezerwatów przyrody zabrania się m. in. ruchu pieszego, z wyjątkiem szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, a zgodnie z pkt 18 cyt. ustawy, ruch pojazdów w rezerwacie przyrody poza drogami publicznymi możliwy jest wyłącznie po drogach wskazanych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Przez teren rezerwatu przebiega uczęszczany szlak turystyczny, ścieżka prowadząca do Jaskini Komonieckiego oraz drogi, umożliwiające dojazd właścicieli prywatnych do gruntów stanowiących enklawy w rezerwacie. Prawne uregulowanie ruchu w rezerwacie wymaga wyznaczenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach szlaków udostępnionych do ruchu pieszego, a także wskazania dróg, po których możliwe będzie poruszanie się pojazdów.

Leżący w granicach rezerwatu odcinek szlaku turystycznego koloru niebieskiego, łączy górę Smerkowicę (889 m n. p. m.) z Przełęczą pod Madohorą, prowadząc dalej do Ślemienia. Natomiast ścieżka do Jaskini Komonieckiego (zwanej też Grotą Komonieckiego), biegnie drogą leśną, a następnie wyraźnym w terenie przedeptem. Jaskinia ta jest lokalną atrakcją turystyczną, dobrze oznaczoną na mapach. Rezerwat otacza także 5 enklaw gruntów prywatnych. Właściciele, aby móc korzystać ze swojego terenu, muszą mieć zagwarantowaną możliwość dojazdu. Dojazd ten będzie się odbywał z wykorzystaniem dotychczasowych dróg leśnych. Ponadto w ramach dopuszczenia w rezerwacie wybranych dróg leśnych do ruchu pojazdów, wskazano główne ciągi komunikacyjne zapewniające możliwości dojazdu do użytkowanych lasów gospodarczych dla pojazdów zakładów usług leśnych oraz odbiorców drewna. Wszystkie ww. drogi dopuszczone będą także do pieszego ruchu turystycznego. Rozważając możliwość przejazdu pojazdów przez teren rezerwatu i dokonując wyboru każdej z dróg wskazanych w zarządzeniu, kierowano się ich położeniem, przebiegiem, a także ewentualnym negatywnym wpływem na przedmioty ochrony rezerwatu. Istotną determinantą przy ostatecznej decyzji był także wpływ generalny ruchu pojazdów z punktu widzenia ochrony przyrody przy alternatywie przejazdu drogami objazdowymi z pominięciem terenu rezerwatu. Wiązałoby się to z przymusowym wydłużeniem trasy dojazdu do użytkowanych drzewostanów, a zatem i znacznie bardziej niekorzystnym wpływem na ochronę szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego. Rozstrzygnięcie to, nie spowoduje negatywnego oddziaływania na rezerwat przyrody. Wskazane drogi mają kategorię dróg leśnych, na których ruch pojazdów jest niedozwolony z wyłączeniem sytuacji określonych w art. 29 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567 ze zm.), dalej ustawa o lasach, tj. w szczególności dla wykonujących czynności służbowe lub gospodarcze pracowników nadleśnictw i innych instytucji wskazanych w ww. przepisie. Niniejsze zarządzenie umożliwi ruch pojazdów jedynie drogami leśnymi biegnącymi przez pododdziały: 206d, 206f, 206g, 207a, 207c, 207f, 207g, 208b, 208c, 208d, 208f, 209b, 209c, 209d. Ruch pieszy natomiast wszystkimi trasami wskazanym do ruchu pojazdów oraz dodatkowo ścieżką turystyczną w pododdziałach 208b, 209b, 210c. Projekt zarządzenia został zaakceptowany przez

zarządcę rezerwatu, w związku z pismem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach z 19 maja 2026 r. znak: WPN.6204.1.2026.AJ1.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że udostępnienie rezerwatu przyrody Madohora w części województwa śląskiego dla ruchu pieszego oraz pojazdów, po szlakach i drogach wskazanych w niniejszym zarządzeniu - przy zachowaniu zasad obowiązujących na terenie objętym rezerwatową formą ochrony przyrody, wynikających z art. 15 ustawy o ochronie przyrody, a także wynikających z ustawy o lasach - nie będzie miało negatywnego wpływu na zachowanie przedmiotu ochrony tego obszaru. Sformalizowanie ruchu turystycznego w rezerwacie przyczyni się natomiast do poprawy warunków ochrony cennych elementów przyrody: zbiorowisk roślinnych oraz populacji rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt. Idea funkcjonowania tras ruchu pieszego, zgodna jest z dydaktycznym celem utworzenia przedmiotowego rezerwatu. Jednocześnie usankcjonowanie ruchu pojazdów umożliwiających dotarcie do własności prywatnych (enklawy) i wykorzystywanych w gospodarce leśnej, ukierunkowane jest na rzeczywiste potrzeby otoczenia rezerwatu. Utrzymywanie dostępności ww. dróg wpłynie także bezpośrednio na bezpieczeństwo przeciwpożarowe samego rezerwatu. Rezerwat pełni istotną rolę jako miejsce relaksu, wędrówek górskich i spacerów. Wykorzystanie go dla tych potrzeb, we wskazanych z zarządzeniu miejscach będzie bezpieczne dla przyrody jak i osób go odwiedzających.

Zgodnie z regulacjami ustawy o ochronie przyrody zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody oraz wyznaczenia szlaków ruchu i wskazania dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów, nie stanowią aktu prawa miejscowego. Z uwagi na powyższe przedmiotowe zarządzenie nie wymaga uzyskania uzgodnienia z wojewodą wynikającego bezpośrednio z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428).

W zarządzeniu w § 3 określono dokładną datę wejścia w życie zarządzenia. Termin ten, podyktowany jest koniecznością zapewnienia możliwości poruszania się po rezerwacie, w tym dojazdu do nieobjętych ochroną rezerwatową enklaw gruntów prywatnych, dokładnie od dnia formalnego poszerzenia granic rezerwatu. Wejście w życie niniejszego aktu prawnego jest zbieżne z wejściem w życie zarządzenia dotyczącego poszerzenia rezerwatu przyrody Madohora, w granicach województwa śląskiego.

Przewidywane skutki finansowe związane z wejściem w życie zarządzenia

Wejście w życie zarządzenia w sprawie wyznaczenia szlaków ruchu pieszego i wskazania dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody Madohora, związane jest z ponoszeniem kosztów na ich utrzymanie, (tj. udrażnianie, usuwanie martwych drzew, konarów, gałęzi stwarzających niebezpieczeństwo dla osób poruszających się trasami) przez zarządcę terenu. Biorąc pod uwagę, że w zarządzeniu wskazano jedynie wybrane trasy ruchu, funkcjonujące w terenie już od lat, ich utrzymanie będzie prowadzone na dotychczasowych zasadach.